

Sygn. akt VI Ga 169/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 września 2017 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Andrzej Borucki (spr.)

Sędziowie: SO Anna Harmata

SO Renata Bober

Protokolant: Barbara Ćwiok

po rozpoznaniu w dniu 28 września 2017 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: Federacji (...) w W. działającej na rzecz konsumentów I. i A. P.

przeciwko: K. L.

o zapłatę

na skutek apelacji powodów co do pkt II i III i apelacji pozwanego co do pkt I i III wyroku Sądu Rejonowego w R. V Wydziału Gospodarczego z dnia 14 października 2016 r., sygn. akt V GC 1672/17

I. oddała obie apelacje,

II. orzeka, że każdy z apelujących ponosi koszty postępowania apelacyjnego we własnym zakresie.

sygn. akt VI Ga 169/17

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 28 września 2017 r.

Powód Federacja (...) w W. działająca na rzecz konsumentów I. P. i A. P. domagał się zasądzenia od pozwanego K. L. kwoty 16.220,12 zł, z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwot:

- 13.820,12 zł od dnia 13.09.2009 r.

- 2.400,00 zł od dnia 27.07.2013 r.

do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania.

W uzasadnieniu pozwu podano, że powodowie kupili w dniu 21 listopada 2008 r., w Przedsiębiorstwie Handlowo-Usługowym (...) Spółce z o.o. w R. samochód marki S. (...) typu 1,4, 16 V, 85 KM za kwotę 49.650,00 zł. W dniu 23 września 2009 r., samochód na skutek zwarcia instalacji elektrycznej uległ całkowitemu spaleniowi podczas próby jego uruchomienia. W wyniku tego zdarzenia uszkodzeniu uległa również część elewacji domu oraz okno i kostka brukowa. Wyrokiem z dnia 30 października 2012 r. Sąd Rejonowy w R. - uznając, iż zasadna jest odpowiedzialność w/w

Spółki z tytułu wyrządzonej szkody przez produkt niebezpieczny - zasądził odszkodowanie na rzecz powodów w kwocie 13.820,12 zł. z ustawowymi odsetkami od dnia 13 października 2009 r. do dnia zapłaty oraz kosztami zastępstwa procesowego na rzecz Federacji (...) w W. w wysokości 2.400,00 zł. Sąd Okręgowy w R. wyrokiem z dnia 9 lipca 2013 r. (sygn. akt I Ca 155/13) oddalił apelację pozwanego. Ponieważ skierowane przez powodów do Spółki wezwanie do zapłaty okazało się bezskuteczne, wszczęli oni postępowanie egzekucyjne prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w R. J. K. (sygn. akt KM 2681/13). Postanowieniem z dnia 10 września 2013 r. Komornik umorzył postępowanie, z uwagi na brak majątku P.H.U. (...) sp.zo. o. w R., z którego można skutecznie prowadzić egzekucję. Funkcję Prezesa Zarządu Spółki, zarówno w czasie powstania zobowiązania, jak i po wyprzedaniu majątku pełnił pozwany K. L.. Powodowie podnieśli, że pozwany wiedząc o toczącej się sprawie i wydanych wyrokach, nie informując wierzycieli, ani nie zgłaszając upadłości, dokonał wyprzedania majątku Spółki, doprowadził tym samym do bezskuteczności egzekucji z jej majątku. W dniu 4 kwietnia 2014 r., powodowie skierowali do pozwanego wezwanie do zapłaty, który w piśmie z dnia 15 kwietnia 2014r. podał, że od dnia 30 czerwca 2013 r., nie pełni funkcji Prezesa Zarządu, a do dnia przekazania przez niego spraw Spółki, jej zobowiązania były na bieżąco regulowane.

W odpowiedzi na pozew, pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania.

Zarzucił ponadto, że :

- umorzenie postępowania przez Komornika było bezzasadne. Komornik nie podjął bowiem żadnych czynności w celu ustalenia majątku Spółki, w szczególności nie skontaktował się z nim, nie zajął wierzycielności, ani rachunku Spółki oraz nie zwrócił się do niego o wskazanie numeru tego rachunku,

- w przedmiotowej sprawie nie zachodziły podstawy do ogłoszenia upadłości, albowiem Spółka prowadziła działalność jeszcze w 2013 r., a wyzbycie się majątku nastąpiło po umorzeniu egzekucji przez Komornika. Wskazał, że wobec braku zgłoszenia się wierzycieli posiadane przez Spółkę środki finansowe zostały w całości przekazane wspólnikowi.

Pozwany wniósł o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron oraz opinii biegłego z zakresu rachunkowości oraz wycen przedsiębiorstw, na okoliczność braku przesłanek upadłościowych, w okresie dochodzenia wierzycielności przez powodów.

W trakcie postępowania Sąd ustalił, że bezsporne było to, iż powodowie I. P. i A. P., kupili od P.H.U. (...) sp. z o. o. w R. samochód marki S. (...) za kwotę 49.650,00 zł oraz, że w dniu 23 września 2009 r., w/w samochód spłonął, na skutek zwarcia instalacji elektrycznej, powodując tym samym zniszczenia części elewacji domu, okna i kostki brukowej.

Faktem jest również istnienie tytułów wykonawczych w postaci wyroku Sądu Rejonowego w R. i Sądu Okręgowego w R. o sygnaturach podanych w pozwie, skierowanie do Spółki wezwania do zapłaty i wszczęcie postępowania egzekucyjnego, które prowadzone było przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w R. J. K. (sygn. akt KM 2681/13), które ostatecznie zostało umorzone postanowieniem z dnia 10 września 2013 r., z uwagi na brak majątku P.H.U. (...) sp. z o. o. w R., z którego można by skutecznie prowadzić egzekucję.

Sąd ustalił ponadto, że w dniu 4 kwietnia 2014 r. powodowie skierowali do pozwanego, jako Prezesa P.H.U. (...) sp. z o. o. w R. wezwanie do zapłaty. Pismem z dnia 15 kwietnia 2014 r. pozwany wyjaśnił, że od dnia 30 czerwca 2013 r. nie pełni funkcji Prezesa Zarządu, a do dnia przekazania przez niego Spółki, jej zobowiązania były na bieżąco regulowane.

Zgodnie z pismami z ZUS i Urzędu Skarbowego Spółka nie miała zaległości.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd Rejonowy wyrokiem z dnia 14.10.2016 r. zasądził od pozwanego na rzecz Federacji (...) w W. działającej na rzecz konsumentów I. i A. P.

kwotę 16. 220,12 zł , z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 19 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty (pkt I), oddalił powództwo w pozostałej części co do odsetek (pkt II) i zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 812 zł tytułem zwrotu opłaty sądowej (pkt III).

Uzasadniając wyrok Sąd powołał treść art. 299 k.s.h. wskazując na przesłanki odpowiedzialności członka zarządu i przypadki zwolnienia się z tej odpowiedzialności. Wywiódł, że bezskuteczność egzekucji w rozumieniu w/w przepisu określić można jako stan, w którym istnieją niezaspokojone zobowiązania, których nie można wyegzekwować od samej spółki. Sąd powołując liczne orzecznictwo stwierdził, że zarówno w orzecznictwie jak i literaturze powszechnie przyjęta jest liberalna (szeroka) wykładnia pojęcia "bezskuteczność egzekucji", utożsamiająca ją z niebudzącą wątpliwości nieściągalnością wierzytelności od samej spółki, tj. stanem, w którym z okoliczności sprawy wynika niezbicie, że spółka nie ma majątku, z którego wierzyciel mógłby uzyskać zaspokojenie swojej należności.

W ocenie Sądu Rejonowego za prawidłowy należy uznać pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 czerwca 2003 r. sygn. akt V CKN 416/01, zgodnie z którym "ustalenie przewidzianej w art. art. 299 § 1 k.s.h. przesłanki bezskuteczności egzekucji może nastąpić na podstawie każdego dowodu, z którego wynika, że spółka nie ma majątku pozwalającego na zaspokojenie wierzyciela pozywającego członków zarządu".

Sąd przypomniał dalej, że zgodnie z art. 299 § 1 k.s.h. odpowiedzialność członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za jej zobowiązania uzależniona jest od wykazania przez wierzyciela za pomocą tytułu egzekucyjnego istnienia przysługującej mu względem spółki wierzytelności, a także bezskuteczności jej egzekucji z majątku spółki. Bezskuteczność egzekucji rozumiana jest przy tym, jako niemożność uzyskania zaspokojenia z całego majątku spółki, a nie tylko z pewnych jej składników. Wystarczającym dowodem, za pomocą którego wierzyciel może wykazać bezskuteczność egzekucji z majątku spółki przysługującej mu wierzytelności jest postanowienie komornika o umorzeniu postępowania. Dokument ten stwierdza bowiem, że z egzekucji nie uzyska się sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych.

W świetle powyższego, przedstawione przez powoda postanowienie komornika sądowego z dnia 10 września 2013 r. o umorzeniu postępowania egzekucyjnego stanowiło wystarczający dowód do ustalenia przez Sąd wystąpienia przesłanki bezskuteczności egzekucji z majątku spółki przysługującej powodowi wierzytelności.

Z w/w postanowienia Komornika wynika, że Spółka nie posiadała majątku. Pozwany K. L. był Prezesem Zarządu P.H.U. (...) sp. z o. o. w R., w okresie kiedy zobowiązanie powstało. Mógł on zwolnić się z odpowiedzialności gdyby wykazał, że nie był w przedmiotowym okresie członkiem zarządu. Rezygnacja z funkcji Prezesa Zarządu P.H.U. (...) sp. z o. o. w R. nie została ostatecznie złożona, co wynika chociażby z postanowienia Sądu Rejonowego w R.z dnia 8 lipca 2014 r. o umorzeniu postępowania. W przedmiotowej sprawie pozwany złożył oryginał pisma z dnia 20 czerwca 2013 r. zawierającego oświadczenie o rezygnacji z funkcji Prezesa Zarządu Spółki skierowane do Zgromadzenia Wspólników, które w momencie jego składania nie funkcjonowało. W przypadku spółki z o.o. w której brak jest organu nadzoru, oświadczenie o rezygnacji prezesa, który jest jednocześnie jedynym członkiem zarządu spółki, powinno być przyjęte przez Zgromadzeniu Wspólników lub ustanowionego przez nie pełnomocnika w trybie art. 210 § 1 k.s.h. Z powyższego wynika, że z uwagi na bezskuteczność złożonego oświadczenia pozwany pełnił funkcję Prezesa spółki (...).

Pozwany nie wykazał także, że Spółka posiadała majątek i na bieżąco regulowała zobowiązania w okresie kiedy był członkiem zarządu. Pozwany

zgłaszał co prawda między innymi dowód z opinii biegłego, jednak jego przeprowadzenie nie było możliwe. Sąd rozpoznał zatem sprawę, w oparciu o materiał dowodowy, który został zgromadzony. Przypomniał zasadę wynikającą z art. 242 k.p.c. i stwierdził, że okres dwóch lat był długim okresem, w którym dowody mogły i powinny być przedstawione. Pozwany przedłożył szereg dowodów o przeprowadzenie których zwrócił się do Sądu, lecz ich wniesienie nie dało ostatecznie żadnych wyników. Dodatkowo pozwany podnosił, że na budynku Spółki (...) znajduje się maszt operatora sieci P., za posadowienie którego Spółka pobierając opłaty osiągała dochody w wysokości 1.000zł netto miesięcznie. Twierdził, że świadczy to o tym, że w chwili składania przez niego rezygnacji z funkcji Prezesa Zarządu, umowa z tym operatorem obowiązywała i Spółka miała stałe dochody. Wniosek o zwrócenie się do operatora tej sieci został oddalony z uwagi na fakt, iż ostatecznie nawet pozytywna odpowiedź, nie wpłynęła by na ostateczne orzeczenie w sprawie. Z pism Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Urzędu Skarbowego wynika, że Spółka nie miała w

przedmiotowym okresie zaległości, lecz te dowody – zdaniem Sądu - są niewystarczające do udowodnienia, że Spółka regulowała wszystkie należności również wobec innych wierzycieli.

Reasumując, Sąd stwierdził że zaszyły podstawy o których mowa w art. 299 k.s.h. do uwzględnienia powództwa. O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art.481 § 1 k.c. zasądzając je od dnia następnego, po upływie terminu płatności wynikającego z wezwania do zapłaty doręczonego pozwanemu. W pozostałym zakresie Sąd oddalił powództwo co do odsetek jako bezzasadne.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniosły obie strony postępowania.

Powód zaskarżył wyrok w części zasądzającej odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty 16.220,12 zł, liczone od dnia 19.04.2014 r. do dnia zapłaty, zarzucając:

- błędną interpretację art. 481 k.c. w zw. z art. 299 k.s.h.,
- naruszenie art. 217 § 3 k.p.c., w zw. z art. 227 k.p.c.
- bezzasadność oddalenia powództwa w pozostałej części co do odsetek, objętej pkt II wyroku,
- błąd formalny jaki znalazł się w treści wyroku na str. 7 akapitu 3 zdanie 4 przyznającej zasądzoną kwotę w wysokości 16. 220,12 zł od powoda na rzecz pozwanego.

W oparciu o tak skonstruowane zarzuty powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w części pkt I i pkt II poprzez zasądzenie na rzecz powoda:

1/ - kwoty 16. 220,12 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 13.820,12 zł liczonymi od dnia 13 października 2009 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 2. 400 zł liczonymi od dnia 27 lipca 2013 r. do dnia zapłaty. Podał, że w pozwie wyliczył na dzień sporządzenia pozwu, tj. 12.08.2014 r. kwotę główną wraz z odsetkami na ten dzień na kwotę 27. 782,06 zł, na którą składają się dla kwoty 13. 820,12 zł odsetki w wysokości 8. 835,41 zł, a dla kwoty 2. 400 zł odsetkami 326,53 zł;

2/ - zwrotu kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych,

Ponadto wniósł o sprostowanie błędnie wpisanego do treści zapisu wyroku zawartego na str. 7 w akapicie 3 zdaniu 4.

Powód podniósł, że członek zarządu odpowiada za całą nieuregulowaną należność główną, nadto wierzyciel może domagać się odsetek za zwłokę w zapłacie należności objętych tytułem egzekucyjnym. Powód wskazywał, iż odsetki te zostały skapitalizowane na dzień wniesienia pozwu jako

zabezpieczenie hipoteki przymusowej. Zdaniem powoda, odpowiedzialność członka zarządu obejmuje koszty procesu oraz postępowania egzekucyjnego umorzonego z powodu bezskuteczności egzekucji prowadzonych przeciwko spółce. Tak ustalona kwota w ocenie powoda stanowi odszkodowanie dochodzone na podstawie art. 299 k.s.h.

Pozwany zaskarżył w całości wyrok Sądu Rejonowego wnosząc o jego zmianę i oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za I i II instancję wg norm przepisanych; względnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i zwrot sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I-szej instancji, z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Zaskarżonemu wyrokowi pozwany zarzucił:

a) naruszenie art.299 § 2 k.s.h. poprzez jego niezastosowanie, w szczególności nie uwzględnienie faktu, że pozwany nie miał żadnego wpływu na bieg spraw Spółki po dacie rezygnacji z funkcji Prezesa Zarządu i przekazaniu pani

A. L. wszystkich dokumentów finansowych i kadrowych Spółki oraz wszystkich posiadanych przez Spółkę środków finansowych - a zatem nie ponosi winy za niezłożenie wniosku o ogłoszenie jej upadłości,

b) naruszenie art.233 §1 k.p.c. poprzez zaniechanie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego, w szczególności polegające na przyjęciu że rezygnacja pozwanego z funkcji Prezesa Zarządu nie została złożona skutecznie - w sytuacji w której skuteczność tę potwierdza fakt delegowania przez właściciela Spółki pani A. L. bezpośrednio po w/w rezygnacji, w celu odebrania od pozwanego wszystkich dokumentów (...) spółki (...), akt osobowych jej

pracowników, gotówki z kasy Spółki oraz upoważnienia do dysponowania środkami na rachunku bankowym Spółki i zaprzestanie wypłacania pozwanemu wynagrodzenia - i w tym zakresie nierozpoznanie sprawy w całości,

c) naruszenie art.227 k.p.c. w zw. z art.232 k.p.c. i art.233§1 k.p.c. oraz art.328 §2 k.p.c., przez poprzez zaniechanie wskazania przez Sąd I-szej instancji dowodów z jakich względów nie odniósł się do przedstawionych przez pozwanego elektronicznego zestawienia operacji na rachunku pozwanego za okres kwiecień 2012 r. – czerwiec 2013 r. w ujęciu wpływów z E. z tytułu pełnienia przez pozwanego funkcji Prezesa Zarządu, pisma z dnia 03.07.2013r. poświadczającego odbiór przez panią A. L. dokumentów księgowych Spółki od 2008r., oświadczenia z dnia 03.07.2013r. potwierdzającego odbiór przez panią A. L. kwoty 1.097,50 zł tytułem rozliczenia kasy Spółki (...) sp. z o.o. oraz pisma z dnia 03.07.2013r. stanowiącego stwierdzenie salda konta bankowego na dzień podpisania oświadczenia w wysokości 4.418,48 zł,

d) naruszenie art. 242 k.p.c. poprzez jego zastosowanie i uznanie że przeprowadzenie dowodów wnioskowanych przez pozwanego - w szczególności dowodu z opinii biegłych (a nie jednego biegłego) - nie było możliwe, w sytuacji w której pozwany wskazał personalia osoby której przekazał dokumenty finansowe Spółki, ta zaś personalia osób dalszych, a zatem istniała możliwość zbadania tych dokumentów, a przez to realizacji w/w wniosku dowodowego.

Pozwany podnosił brak winy w niezgłoszeniu wniosku o ogłoszenie upadłości. Powoływał się na fakt przesłania rezygnacji z funkcji członka zarządu bezpośrednio do jedynego (...) Spółki (...), oraz fakt przekazania wszystkich dokumentów finansowych i kadrowych Spółki na rzecz A. L., upoważnionej przez tego współnika. Dodatkowo podnosił, iż od

następnego miesiąca, w którym złożył rezygnację zaprzestał otrzymywać wynagrodzenie ze Spółki. Powyższe miało w ocenie pozwanego przesądzać o tym, że jedyny współnik spółki uznał skuteczność złożonej przez pozwanego rezygnacji. Pozwany wskazał, że od czasu przekazania dokumentacji Spółki, nie miał wiedzy co do jej losów. Podnosił, że Sąd Rejonowy zupełnie nie odniósł się ww. kwestii pomijając je przy wydawaniu rozstrzygnięcia jak i w pisemnym uzasadnieniu wyroku. Pozwany argumentował ponadto, iż sam fakt jego figurowania w KRS jako prezesa Zarządu Spółki nie wiąże się z odpowiedzialnością za jej zobowiązania .

Pozwany podnosił w drugiej kolejności brak przesłanek do ogłoszenia upadłości Spółki (...). Argumentował, iż w momencie przekazania dokumentacji A. L., sytuacja Spółki nie przemawiała za koniecznością składania wniosku o ogłoszenie jej upadłości. Pozwany wskazywał, iż nie może ponosić odpowiedzialności za przeszło dwuletni proces przed sądem pierwszej instancji, nie może ponosić także odpowiedzialności za to, że dokumenty Spółki obrazujące jej sytuację finansową, po ich przekazaniu A. L. zostały przekazane przez nią osobom trzecim.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja pozwanego nie zasługiwała na uwzględnienie.

Podstawowym celem postępowania apelacyjnego jest merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy. Sąd apelacyjny ma nie tylko prawo, lecz i obowiązek rozważenia na nowo całokształtu okoliczności, istniejących w chwili zamknięcia rozprawy apelacyjnej oraz własnej ich swobodnej i samodzielnej oceny (art. 233 § 1 k.p.c. i art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 k.p.c.). Z istoty apelacji wynika, że Sąd drugiej instancji nie ogranicza się do kontroli sądu pierwszej instancji, lecz

badania ponownie całą sprawę i rozważając wyniki postępowania przed sądem pierwszej instancji, władny jest ocenić je samoistnie. Stąd też Sąd Odwoławczy ponownie dokonał badania materiału dowodowego i poczynił własne ustalenia w zakresie zaprzestania pełnienia funkcji członka zarządu.

O odpowiedzialności z art. 299 k.s.h. nie może decydować fakt wpisania bądź wykreślenia członka zarządu z rejestru z tej przyczyny, że ten wpis ma charakter deklaratoryjny i nie decyduje o byciu lub niebyciu członkiem organu spółki / SN wyrok z 28.9.1999 r. II CKN 608/98, OSNC 2000, Nr 4, poz. 67/. Stąd nie ma decydującego znaczenia w świetle pozostałego materiału dowodowego fakt, iż pozwany na datę wyrokowania nadal widnieje wpisany w KRS jako członek zarządu.

Kolejną kwestią jest, iż przed datą uchwały Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 2016 r. III CZP 89/15, poglądy co do tego jakiemu organowi należy składać oświadczenie o rezygnacji nie były zgodne. Na różne poglądy w orzecznictwie zwrócił uwagę także Sąd Najwyższy w powołanej uchwale. W zależności od okoliczności faktycznych tak w orzecznictwie jak i doktrynie wskazywano na kilka możliwości. Orzecznictwo dopuszczało przy tym złożenie rezygnacji organowi uprawnionemu do powołania członków zarządu, jakim w spółce było Zgromadzenie Wspólników. /por. np.: wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 10 września 2013 r. III AUa 1478/12/.

Sąd Okręgowy w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy przyjął odmiennie niż Sąd Rejonowy, że pozwany wykazał skuteczne fakt złożenia rezygnacji z funkcji pełnienia członka zarządu pismem z daty 20.06.2013 r. składając Zgromadzeniu Wspólników spółki Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe (...) sp. o.o. oświadczenie w przedmiocie rezygnacji /k. 136 /. Rezygnacja nie wymaga przyjęcia przez spółkę, niemniej jednak w przedmiotowej sprawie została zaakceptowana, skoro Spółka podjęła czynności mające na celu zakończenie współpracy. Powyższe wynika z dowodu pokwitowania przekazania dokumentów księgowych Spółki oraz rozliczenia stanu kasy /k. 138, 139 /.

Powyższe nie zmienia jednak tego, iż pozwany nadal ponosi odpowiedzialność z art. 299 k.s.h. co do którego zarzut naruszenia okazał się bezzasadny.

Odpowiedzialność przewidziana w art. 299 k.s.h. spoczywa na członkach zarządu, którzy pełnili tę funkcję w czasie, kiedy wierzytelność istniała, a jednocześnie w czasie, w którym powstał obowiązek zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości (tak Wyr. SN z 28.9.1999 r. II CKN 608/98, OSNC 2000, Nr 4, poz. 67; uchw. SN z 28.2.2008 r., III CZP 143/07, OSNC 2009, Nr 3, poz. 38). Odpowiedzialność tę uzasadnia już powstanie lub istnienie wierzytelności (jej podstawy) w okresie pełnienia funkcji, niezależnie od terminu jej wymagalności. Z konstrukcji okoliczności zwalniających od odpowiedzialności wynika, że ratio legis art. 299 § 1 k.s.h. jest ponoszenie odpowiedzialności za zobowiązania spółki przez tych członków zarządu, za urzędowania których zaistniały przyczyny uzasadniające zgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości, a którzy nie zgłosili odpowiedniego wniosku. Przesłanki ogłoszenia upadłości regulował art. 10 i 11.1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. prawo upadłościowe i naprawcze, termin dwutygodniowy do złożenia wniosku zaś art. 21. 1 powołanej ustawy .

Właściwy czas do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości jest przy tym przesłanką obiektywną, ustalaną w oparciu o okoliczności faktyczne każdej sprawy. Dla jego określenia nie ma znaczenia subiektywne przekonanie członków zarządu, którym powinien być znany na bieżąco stan finansowy spółki, a co za tym idzie możliwości zaspokojenia długów /por. II CSK 142/08 wyrok SN2008.09.24 LEX nr 470009/.

Przesłanki określone w art. 299 § 2 k.s.h. mają na celu zrównoważenie sytuacji członków zarządu spółki z o.o. wobec wierzycieli, jeżeli mimo

bezskuteczności egzekucji wobec spółki nie powinno się również do odpowiedzialności cywilnej pociągać tych osób, z przyczyn enumeratywnie wskazanych w powołanym przepisie. Przepis ten jest wyjątkiem od zasady odpowiedzialności członków zarządu spółki z o.o. przewidzianej w art. 299 § 1 k.s.h. i do nich należy wykazanie okoliczności zwalniającej ich z odpowiedzialności względem wierzycieli spółki

Pozwany w apelacji podnosił brak winy w niezgłoszeniu wniosku o ogłoszenie upadłości jako, że po rezygnacji z pełnienia funkcji nie miał już wpływu na działalność spółki oraz brak przesłanek do ogłoszenia upadłości spółki (...) Sp. z o.o. w R., jako że w dacie rezygnacji sytuacja spółki nie uzasadniała złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

Pozwany mógłby uchylić się od odpowiedzialności wykazując, iż w obiektywnym stanie faktycznym, w czasie gdy zarząd spółki spoczywał w jego rękach stan jej interesów był taki, że nie uzasadniał złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości wobec braku przesłanek z art. 10, art. 11 prawa upadłościowego i naprawczego. Jako zaś były członek zarządu mógł zwolnić się z odpowiedzialności wykazując, także że w czasie gdy powstała podstawa ogłoszenia upadłości, nie przysługiwała im już legitymacja do zgłoszenia wniosku.

Pozwany nie uniósł spoczywającego na nim w tym zakresie ciężaru dowodzenia /art. 6 k.c./. W sprawie brak dokumentacji finansowej obrazującej sytuację finansową spółki tak w dacie, gdy powstało zobowiązanie i pozwany pełnił jeszcze funkcję członka zarządu, w dacie jego rezygnacji jak i w okresie po rezygnacji.

Sąd Rejonowy uwzględniał wnioski pozwanego, który wskazywał miejsca w których może znajdować się dokumentacja niezbędna do przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego. W aktach sprawy zalegają pisma L.-M. sp. o.o. , (...) sp. o.o. , byłego

syndyka masy upadłości A. K., Archiwa (...) sp. o.o. z których wynika, iż nie dysponują oni dokumentacją Spółki. Sąd Rejonowy prawidłowo, w ocenie Sądu Okręgowego, uznał też, że dwuletni termin w trakcie którego ponawiano próby zmierzające do pozyskania materiału dowodowego jest wystarczającym w którym dowody winny być przedstawione. Nadmienić należy, iż pozwany nie przedstawił wymaganych sprawozdań i informacji, które winny być złożone do KRS, w tym za okres w którym to pozwany pełnił funkcję członka zarządu spółki. O sytuacji spółki przy braku innych danych, nie mógł świadczyć sam stan rachunku bankowego, ewentualne pozyskiwanie środków z najmu czy też uregulowanie należności publicznoprawnych.

Podsumowując, Sąd Rejonowy zasadnie oddalił wniosek dowodowy z opinii biegłego wobec braku przedstawienia materiału dowodowego w oparciu o który biegły miał opiniować, dostarczając wiadomości specjalne niezbędne dla jego oceny i następnie dokonania ustaleń odnośnie zaistnienia bądź nie przesłanek do ogłoszenia upadłości.

Pozwany nie wykazał ostatecznie w ramach spoczywającego na nim ciężaru dowodzenia – art. 6 k.c. kwestii fundamentalnej dla wyłączenia jego odpowiedzialności, a to że sytuacja Spółki w czasie gdy sprawował funkcję członka zarządu nie dawała podstaw do zgłoszenia wniosku o upadłość.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy oddalił apelację pozwanego na podstawie art. 385 k.p.c.

Apelacja powoda także jest bezzasadna.

Niezasadnym okazał się zarzut naruszenia 481 k.c. w zw. z art. 299 k.s.h.

Powód domagał się w pozwie zasądzenia odsetek ustawowych z tytułu opóźnienia w zapłacie od kwoty 13.820,12 zł. od daty tak jak zostały objęte i zasądzone na rzecz powoda od Spółki tytułem egzekucyjnym.

Zakres odpowiedzialności członka zarządu w oparciu o art. 299 k.s.h. określa rozmiar szkody, jaką poniósł wierzyciel przez opóźnione zgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub jego niezgłoszenie. Zakres ten obok należności głównej obejmuje także zasądzone koszty procesu oraz zasądzone od spółki na rzecz wierzyciela odsetki.

Jednocześnie należy pamiętać, że członek zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialności odpowiedzialny w oparciu o art. 299 k.s.h. ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą i nie wstępuje w sytuację prawną spółki. Koniecznym staje się zatem odmienne formułowanie przez wierzyciela roszczenia w postępowaniu przeciwko samej dłużnej spółce w porównaniu z roszczeniem kierowanym przeciwko jej członkom zarządu. Odnośnie roszczenia odsetkowego, należy w zatem rozróżnić dwie ich kategorie: odsetek za opóźnienie należnych od samej spółki za które członek zarządu

odpowiada w ramach odpowiedzialności odszkodowawczej oraz odsetek za opóźnienie w wykonaniu zobowiązania odszkodowawczego należnych od członków jej zarządu.

Powód dochodząc odsetek zasądzonych od spółki w tytule egzekucyjnym, domagając się ich zapłaty winien wskazać je w kategorii należności głównej jako roszczenie odszkodowawcze. Dopiero oceny tak sformułowanego żądania co do zasadności i wysokości dokonywałby Sąd. Nie spełnia powyższego wyliczenie odsetek na potrzeby ustalenia sumy zabezpieczenia w związku z wnioskiem zawartym w pozwie o udzielenie zabezpieczenia, a na to wyliczenie powołuje się powód w apelacji.

Nie spełnia też tego wymogu sformułowanie żądania odsetek wskazanych od daty jak w tytule egzekucyjnym przeciwko spółce do dnia zapłaty.

Niemniej jednak powodowi przysługuje wobec członka zarządu także roszczenie o odsetki ustawowe z tytułu opóźnienia w zapłacie samego odszkodowania.

Roszczenie określone w art. 299 k.s.h. powstaje w zasadzie w chwili bezskuteczności egzekucji wierzytelności objętej prawomocnym tytułem egzekucyjnym wystawionym przeciwko spółce, z reguły bowiem już wtedy, gdy egzekucja okaże się bezskuteczna, wierzyciele spółki dowiadują się o szkodzie i osobie odpowiedzialnej do jej naprawienia. Termin spełnienia takiego świadczenia odszkodowawczego nie jest jednak oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania. Wymagalność roszczenia należy więc określić zgodnie z art. 455 k.c., a zatem niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania i dopiero od dnia wymagalności świadczenia wierzyciel może, zgodnie z art. 481 k.c. żądać odsetek za opóźnienie w jego spełnieniu.

W przedmiotowej sprawie pozwany został wezwany do zapłaty z wyznaczeniem terminu na dzień 18.04.2014 r. popadając tym samym w opóźnienie z dniem następnym i od tej daty należą się w myśl art. 481 k.c. w związku z art. 299 k.s.h. odsetki ustawowe z tytułu opóźnienia w zapłacie.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy oddalił apelację powoda jako bezzasadną na podstawie art. 385 k.p.c.

W przedmiocie kosztów postępowania apelacyjnego Sąd orzekł na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. i art. 100 k.p.c. mając na uwadze przegraną obu stron.